

Dnr KS 2023/0029

Svar på interpellation nr I 6/2023 gällande kontakt med ensamma äldre

Sammanfattning

I interpellation väckt i kommunfullmäktige 2023-12-11 ställer Lars Jule Frid, Socialdemokraterna, frågor till Vård- och omsorgsnämndens ordförande Monica Kjellman gällande nämndens initiativ att kontakta äldre ensamma människor. Frågorna rör om någon kontakt togs med de ensamma äldre under pandemin som planerat och om detta kommer starta upp nu. Vidare frågas efter om majoriteten har någon plan för hur man ska arbeta med ensamma äldre.

Svar på interpellation:

1. **Togs någon kontakt med ensamma äldre under pandemin som man planerat?** Innan pandemin hade kommunens Medicinskt ansvariga för rehabilitering MAR i sitt uppdrag, att på 50%, arbeta uppsökande mot personer 79 år och äldre. MAR kartlade vilka dessa personer var och tog kontakt med dem för att boka möte om den enskilde så önskade. Denna verksamhet kunde under pandemin inte fortsätta då restriktioner för möten med målgruppen fanns. Socialförvaltningen behövde även ställa om sin verksamhet då medarbetare bland annat skulle arbeta på distans i möjligaste mån.

Träffpunkterna som är en verksamhet för äldre som inte kräver biståndsbeslut eller föranmälan fortsatte dock i olika omfattning och på olika sätt under pandemin. Träffpunkt Fyren stängdes ner och medarbetaren och fick förstärka på andra ställen inom äldreomsorgen. På Solhälla och Solgården var verksamheten till en början stängd men träffpunktsansvariga ringde regelbundet till de personer som de hade kännedom om och som saknade övrig stöttning och hjälp. De skötte även inköp och utförde ärenden för de som saknade insatser från hemtjänsten. Sedan öppnade Solhälla och Solgården igen med verksamhet och aktiviteter utomhus. Detta för att äldre och då främst ensamma äldre inte skulle fara illa. På Görjansgården hade man insatser för de boende på trygghetsboendet. Fler besökare hittade under pandemin till verksamheterna på fastlandet då de förstod att de kunde träffa andra under kontrollerade former.

Statsbidrag för att motverka ensamhet bland äldre har under pandemin och de följande åren utbetalats till äldreomsorgens utförare för en rad områden. Dessa statsbidrag har bland annat finansierat kostnader för sociala möten med äldre, digitala lösningar för möten med närstående, förstärkt bemanning, utbildning av personal, möjliggörande av utevistelse under hela året, material för aktiviteter och liknande.

- 2. Kommer detta att starta upp nu överhuvudtaget när pandemin ser ut att öka?** Socialförvaltningen har under 2024 anställt en projektledare på 80% för att arbeta med förebyggande åtgärder för målgruppen äldre. Detta finansieras via statsbidrag ”statsbidrag till kommunerna för att arbeta med hälsosamtal för äldre” bland annat. Syftet med detta statsbidrag är att kommunerna ska motverka ofrivillig ensamhet hos äldre personer genom arbete med hälsosamtal. Fokus i detta arbete bör ligga på äldre personer som inte bor på särskilt boende eller har hemtjänst d vs personer som saknar etablerade kontakter. Detta för att fånga upp signaler om ofrivillig ensamhet. Inbjudningar till hälsosamtal har under februari 2024 gått ut till alla 80 år och äldre som ingår i målgruppen. Den kommunalt anställda projektledaren har startat upp hälsosamtalen som sker i mindre grupper ute på de olika träffpunkterna i kommunen och varar cirka en timme. Hälsosamtal är ett värdefullt sätt att samla in upplevelser och erfarenheter från målgruppen om hur de bäst kan uppnå och bibehålla en god hälsa och välbefinnande. Genom hälsosamtalen vill kommunen lära sig mer om hur kommunen kan bli bättre på att underlätta och stärka välbefinnandet hos målgruppen. Tanken är även att kommunen via hälsosamtalen ska underlätta för äldre personer att hitta aktiviteter, föreningar och liknande.
- 3. Vi vet att det finns mycket att göra för äldre ensamma, har ni från majoriteten någon plan för detta?** En satsning gällande hälsosamtal riktat mot äldre utan etablerade kontakter inom äldreomsorgen har startat igång, se svar på fråga 2.

I augusti 2023 beslutade vård- och omsorgsnämnden om att tillsätta extra medel för att satsa på några av kommunens träffpunkter. Träffpunkt Fyren tilldelas extra medel för att bland annat utveckla ett välfärdsbibliotek och en digitaliseringscoach. På Träffpunkt Solhälla tillsätts extra medel för att öka träffpunktsansvarigs tjänstgöringsgrad och på träffpunkten i Roslags- Kulla har man tilldelas medel för att kunna ordna en ytterligare aktivitet per vecka. Träffpunkterna är en viktig verksamhet dit äldre personer utan insatser inom äldreomsorgen kan vända sig för att delta i en mångfald av aktiviteter, för att fika eller bara träffa andra. De träffpunktsansvariga stöttar och hjälper till vid

behov då nya besökare kommer till verksamheten. Förvaltningen arbetar för närvarande med att utveckla Träffpunkt Fyren och ser bland annat över hur denna verksamhet ska kunna möta upp seniorers olika behov och önskemål.

Statsbidrag utbetalas även till olika utförare för arbetet med att motverka ensamhet bland äldre, se fråga 1 för mer information.

Utöver detta anordnar kommunen en seniorsportskola i Multiarenan varje tisdag som är kostnadsfri. Dit kan seniorer 65 år och äldre komma utan föransökan för att delta i enklare gympapass. Just nu pågår ett arbete för att se om det går att utveckla konceptet. Bland annat genom att studera hur det fungerar med andra seniorsportskolor i landet.

Projektledaren tittar även på hur man ska arbeta metodiskt och systematiskt med förebyggande hälsoarbete. Som en del av det arbetet kommer projektledaren att besöka dagverksamheten på Vårdbo och växelvårdsboendet på Enebacken för att se hur de arbetar med förebyggande hälsofrämjande aktiviteter och se hur man kan föra in mer fysisk aktivitet i dessa verksamheter.

Projektledaren ordnar även promenader varje vecka. Dessa sker i Friluftsrämjandes regi för närvarande men på projektledarens arbetstid. Syftet med dessa promenader är att hitta någon som kan ta över dem och som sedan kan bli en bra kontaktperson för hälsofrämjande aktiviteter.

En seniordag med en rad aktiviteter planeras även för hösten 2024.

2024-02-20

Monica Kjellman

Ordförande, Vård- och omsorgsnämnden